Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0158

Kvinnors entreprenörskap i landsbygds- och öområden samt de yttersta randområdena

Europaparlamentets resolution av den 30 april 2026 om kvinnors entreprenörskap i landsbygds- och öområden samt de yttersta randområdena (2024/2124(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av artiklarna 8 och 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet[1],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/970 av den 10 maj 2023 om stärkt tillämpning av principen om lika lön för kvinnor och män för lika eller likvärdigt arbete genom insyn i lönesättningen och efterlevnadsmekanismer[2],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU[3] (direktivet om balans mellan arbete och privatliv),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 mars 2020, En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020–2025 (COM(2020)0152),

---

1 EUT L 204, 26.7.2006, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.
2 EUT L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.
3 EUT L 188, 12.7.2019, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 7 mars 2025, En färdplan för kvinnors rättigheter (COM(2025)0097),

– med beaktande av Europeiska investeringsfondens (EIF) och Europeiska investeringsbanksgruppens (EIB-gruppen) strategi för jämställdhet och kvinnors ekonomiska egenmakt,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik[4],

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 30 juni 2021, En långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden – för starkare, sammanlänkade, resilienta och välmående landsbygdsområden 2040 (COM(2021)0345),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 maj 2022, Sätta människorna främst, säkra hållbar tillväxt för alla och ta tillvara potentialen i EU:s yttersta randområden (COM(2022)0198),

– med beaktande av Europeiska institutet för innovation och tekniks och Europeiska innovationsrådets program för kvinnligt ledarskap,

– med beaktande av jämställdhetsplanerna inom ramen för det europeiska forskningsområdet,

– med beaktande av sin resolution av den 3 maj 2022 om uppnåendet av kvinnors ekonomiska oberoende genom entreprenörskap och egenföretagande[5],

– med beaktande av sin resolution av den 14 september 2021 mot ett starkare partnerskap med EU:s yttersta randområden[6],

– med beaktande av Förenta nationernas havsrättskonvention,

– med beaktande av artikel 174 i EUF-fördraget,

---

4 EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
5 EUT C 465, 6.12.2022, s. 54.
6 EUT C 117, 11.3.2022, s. 18.

– med beaktande av sin resolution av den 7 juni 2022 om EU:s öar och sammanhållningspolitiken: den aktuella situationen och framtida utmaningar[7],

– med beaktande av rådets rekommendation av den 8 december 2022 om förskoleverksamhet och barnomsorg: Barcelonamålen för 2030[8],

– med beaktande av FN:s förklaring av den 28 september 2018 om jordbrukares och andra lantarbetares rättigheter,

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 10/2021 av den 26 maj 2021 Jämställdhetsintegrering i EU:s budget: dags att gå från ord till handling,

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av yttrandet från utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet (A10-0058/2026), och av följande skäl:

A. Kvinnor i landsbygds- och öområden och de yttersta randområdena spelar en nyckelroll i de lokala ekonomiernas dynamik, jordbrukssektorns livskraft och bevarandet av kulturarvet, och utgör en grundläggande pelare för territoriell sammanhållning, social hållbarhet och ekonomisk resiliens i landsbygdsområden. Trots detta oumbärliga bidrag stöter de fortfarande på rättsliga, finansiella, kulturella och infrastrukturella hinder som begränsar kvinnors företagande och möjligheterna att fullt ut uppnå ekonomiskt oberoende. I många medlemsstater påverkas kvinnor på landsbygden oproportionerligt hårt av bristande tillgång till barnomsorg till överkomliga priser, lämpliga transportlänkar, digital infrastruktur samt genusmedvetna stödsystem och fritidsmöjligheter, vilket begränsar möjligheten till fullt deltagande på arbetsmarknaden och bidrar till dålig psykisk hälsa. En stor del av det arbete som utförs av kvinnor på landsbygden är fortfarande informellt och obetalt samt saknar ofta erkännande i den officiella statistiken, vilket belyser hur osynligt deras bidrag är till den ekonomiska och sociala utvecklingen. Landsbygden är en integrerad del av den europeiska livsstilen, och återspeglar en unik balans mellan traditionellt kulturarv och framsteg, vars fortsatta existens är beroende av att kvinnor erkänns och effektivt integreras i landsbygdsutvecklingens processer. Omkring 30 % av EU:s befolkning bor på landsbygden, som utgör omkring 83 % av EU:s totala territorium. Dessa regioner

---

7 EUT C 493, 27.12.2022, s. 48.
8 EUT C 484, 20.12.2022, s. 1.

är avgörande för EU:s ekonomiska stabilitet, sociala sammanhållning och konkurrenskraft[9].

B. Det är EU:s ansvar att vid genomförandet av alla sina åtgärder främja jämställdhet mellan kvinnor och män i enlighet med fördragen. Jämställdhet är ett av EU:s grundläggande värden, en grundläggande rättighet och en central princip i den europeiska pelaren för sociala rättigheter enligt artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen. I artikel 8 i EUF-fördraget fastställs principen om jämställdhetsintegrering, som föreskriver att ett jämställdhetsperspektiv måste integreras i all politik och alla program. Ingen medlemsstat har hittills uppnått full jämställdhet, och framstegen är fortfarande långsamma, och medlemsstaterna får i genomsnitt 67,4 av 100 poäng i EU:s jämställdhetsindex för 2019, vilket innebär en förbättring med endast 5,4 poäng sedan 2005.

C. Kvinnors ekonomiska välstånd och framgång kan inte frikopplas från respekten för de grundläggande rättigheterna, inbegripet rätten att leva fritt från könsrelaterat våld och rätten till kroppsligt självbestämmande genom tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inbegripet tillgång till säker och laglig abortvård i hela EU. Att säkerställa säkra och respektfulla arbetsmiljöer, fria från trakasserier och könsstereotyper, stärker kvinnors karriärmöjligheter och främjar en kultur av ömsesidig respekt, ansvar och värdighet. Följaktligen bidrar kvinnors ekonomiska oberoende avsevärt till deras säkerhet och skydd mot könsrelaterat våld och våld i hemmet.

D. Sysselsättningsklyftan mellan män och kvinnor på landsbygden är omkring 13 procentenheter (jämfört med 10 procentenheter i städer), och överstiger 20 procentenheter i vissa medlemsstater, och kvinnors deltagande på arbetsmarknaden var endast 31,6 % 2022, enligt uppgifter från Eurostat. De ekonomiska förlusterna på grund av skillnaderna i sysselsättning mellan kvinnor och män uppgår till 370 miljarder euro per år, samtidigt som en förbättrad jämställdhet kan öka EU:s BNP med upp till 3,15 biljoner euro fram till 2050.

E. Den demografiska nedgången innebär särskilda utmaningar för landsbygdsområden, öområden, bergsområden och de yttersta randområdena och utgör både en utmaning och en möjlighet att göra entreprenörskap mer attraktivt och möjliggöra både nyföretagande och hållbart boende i dessa områden, eftersom utvandringen av unga människor och kvinnor i jakt på bättre möjligheter undergräver generationsskiftet, samhällslivskraften och den långsiktiga ekonomiska utvecklingen. I EU tenderar antalet relativt unga kvinnor som lämnar landsbygden att överstiga antalet relativt unga män, vilket bland annat kan bero på hinder såsom isolering och ett

---

9 Enligt 2018 års LAU-modellering (Local Administrative Unit) från JRC Eurostat demography data, Atlas of demography.

begränsat utbud av utbildnings- och sysselsättningsmöjligheter. Dessa demografiska trender kan hindra den socioekonomiska utvecklingen i vissa landsbygdsområden.

F. Kvinnliga jordbrukare utsätts fortfarande för ojämlikhet, särskilt när det gäller tillgång till mark, utbildning och finansiering. Statistiken visar att kvinnliga entreprenörer har svårare att få finansiering och kapital än män. 30 % av EU:s entreprenörer är kvinnor, men de får endast 2 % av den tillgängliga finansieringen utanför banksektorn. Siffran ser också ut att ha sjunkit ned till 1 % under pandemin[10]. Uppgifter visar att kvinnliga entreprenörer genererar mer intäkter trots att de får mindre finansiellt stöd[11]. Riktat praktiskt stöd, till exempel mikrolån, mentorskap och administrativ förenkling, kan vara effektiva verktyg för att främja entreprenörskap.

G. Kvinnor i gränsområden, bergsområden, de yttersta randområdena och avlägsna områden ställs inför allt större utmaningar och hinder på grund av isolering, en åldrande befolkning och begränsade tjänster. Sysselsättningsgraden för kvinnor är nästan genomgående lägre i de yttersta randområdena än EU-genomsnittet, och den största skillnaden uppgick till 38,5 procentenheter 2020. Ungdomsarbetslösheten är också extremt hög i vissa av de yttersta randområdena[12].

H. Kvinnor som bor i öområden och de yttersta randområdena möter ytterligare svårigheter och särskilda hinder till följd av geografisk isolering, låg befolkningstäthet, en åldrande befolkning och brist på grundläggande offentliga och privata tjänster, faktorer som förvärrar de socioekonomiska skillnaderna och begränsar tillgången till sysselsättning, utbildning och möjligheter till entreprenörskap. Stöd till kvinnors deltagande i digitalt och innovativt entreprenörskap stärker den ekonomiska utvecklingen och konkurrenskraften. Kvinnor på landsbygden i de östra gränsregionerna ställs dessutom inför konsekvenserna av kriget i Ukraina, inbegripet säkerhetshot, störningar i leveranskedjan och hybridrisker, vilket hindrar entreprenörskap och tillgång till tjänster och finansiering. För att ta itu med dessa kombinerade utmaningar krävs en riktad och differentierad europeisk offentlig politik, i enlighet med artikel 349 i EUF-fördraget, samt särskilda åtgärder som återspeglar gränsregionernas särskilda sårbarheter, i syfte att säkerställa

---

10 Europeiska kommissionen och EIB, *Funding women entrepreneurs.How to empower growth*, juni 2020

11 Women in VC, Experior Venture Fund and Unconventional, *Funding in the CEE Region – Through the Lens of Gender Diversity and Positive Impact, 2021.* https://ceereport2021experiorvc.unconventional.vc/.

12 Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, Outermost regions at a glance – assets, challenges and opportunities (SWD(2022)0133).

fullständig ekonomisk, social och politisk inkludering av kvinnor i dessa territorier.

I. Kvinnor som lever i Europas bergsregioner möts ofta av särskilda utmaningar som begränsar deras entreprenörspotential, däribland utmanande transportförbindelser och begränsad tillgång till digital infrastruktur, barnomsorg, utbildningsmöjligheter och ekonomiskt stöd. Kvinnor i Europas bergsregioner bör inte bara få ökad egenmakt som arbetstagare eller företagare utan även som delägare och beslutsfattare i lokala ekonomiska företag. Att inrätta företag för särskilda ändamål och kooperativa ägarstrukturer kan göra det möjligt för kvinnor att gemensamt äga, förvalta och dra nytta av lokalt baserade företag. Sådana modeller främjar en inkluderande styrning, stärker det ekonomiska oberoendet och bidrar till att bevara värdet inom bergsområden, vilket framgår av ett stort antal initiativ från den privata sektorn, och främjar därigenom kollektivt entreprenörskap, gemensamt ansvar och hållbar regional utveckling för kvinnor och flickor.

J. Kvinnor utgör 52 % av den europeiska befolkningen och 34,4 % av egenföretagarna i EU, och endast 30 % av nystartade företag grundas av kvinnor[13], vilket visar både deras ökande deltagande och den outnyttjade potentialen för kvinnligt företagande. Kvinnor i näringslivet genererar inte bara ekonomisk tillväxt och sysselsättning, utan driver också mer hållbara och inkluderande affärsmodeller, får högre resultat sett till miljömässiga, sociala och företagsrelaterade indikatorer och är mer benägna att erbjuda sina anställda utbildningsmöjligheter (EIB, 2021). Olikartat sammansatta beslutsgrupper ger bättre, mer inkluderande och mer hållbara resultat.

K. Kvinnor på landsbygden är ofta oproportionerligt utsatta för sexuellt våld i samband med krig/invasion eller konflikter på grund av isolering, begränsad tillgång till skyddstjänster och en svagare säkerhetsinfrastruktur.

L. Kvinnor på landsbygden är ofta underrepresenterade i beslutsprocesser och styrande organ, såsom jordbrukskooperativ, arbetsmarknadens parter och kommunala förvaltningar[14]. Kvinnor i ledande och beslutsfattande ställning fungerar som viktiga förebilder för nästa generation.

M. Tillgång till tillförlitliga, jämförbara, köns- och territoriedisaggregerade data är en nödvändig förutsättning för en korrekt förståelse av kvinnors situation på landsbygden och därmed för utformningen, genomförandet och utvärderingen av en effektiv

---

13 Global Entrepreneurship Monitor, särskild rapport, *Women's Entrepreneurship 2020/21: Thriving Through Crisis*, London, 2021.

14 Institutet för europeisk miljöpolitik, *What is the link between gender equality and agriculture sustainability?*, september 2021.

offentlig politik som på ett adekvat sätt tillgodoser kvinnors behov och bidrar till att minska ojämlikheten, eftersom en fullständig integrering av kvinnor i jordbruket och det ekonomiska livet bidrar till att uppnå EU:s mål för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jämställdhet och hållbar utveckling.

N. Så kallade traditionella könsroller och stereotyper påverkar fortfarande arbetsfördelningen i hemmet och i samhället. Det är fortfarande svårt att förena yrkesliv, särskilt entreprenörskap, med familjeliv och detta utgör fortfarande en stor utmaning, särskilt för kvinnor. Denna svårighet är särskilt akut i landsbygds-, bergs- och öområden samt i de yttersta randområdena, där tillgången till offentliga tjänster, särskilt utbildning, hälso- och sjukvård, rörlighet och barnomsorg, är begränsad. Denna brist på infrastruktur och stödmekanismer undergräver lika möjligheter, skapar hinder för kvinnor att fullt ut utveckla sin affärspotential, begränsar kvinnors fulla deltagande på arbetsmarknaden och förvärrar skillnaderna mellan stads- och landsbygdsområden. Kvinnor som utvecklar småföretag på landsbygden bidrar till att minska avfolkningen av byar. Kvinnors företagande bör främjas genom intersektionella och holistiska åtgärder som säkerställer deras lika deltagande på arbetsmarknaden, minskar löneskillnaderna mellan könen och tar itu med könsdiskriminering på arbetsmarknaderna och, mer allmänt, utrotar könsstereotyper, trakasserier och diskriminering i och utanför arbetslivet. Skillnaderna i tillgång till socialt skydd för kvinnor som är egenföretagare och medhjälpande makar, inklusive pensioner, sjuk- och familjeledighet, förvärrar såväl löneklyftorna som pensionsklyftorna mellan könen och avskräcker från entreprenörskap. Obetalt omsorgs- och hushållsarbete utförs främst av kvinnor, vilket påverkar deras sysselsättning och karriärutveckling samt bidrar till löne- och pensionsklyftorna mellan könen. Den ojämlika fördelningen och undervärderingen av omsorgs- och hushållsarbete, tillsammans med diskriminering och könsstereotyper, fortsätter att begränsa kvinnors tid och rörlighet och tillgång till sociala rättigheter och möjligheter på landsbygden och i avlägsna områden, vilket leder till förlorad entreprenörspotential och sämre balans mellan arbete och privatliv.

O. Alla former av könsrelaterat våld, inbegripet våld i hemmet och sexuellt våld, psykologiska och ekonomiska övergrepp samt övergrepp på nätet och stalkning utgör en kränkning av de mänskliga rättigheterna, inbegripet rätten till kroppsligt självbestämmande och kroppslig integritet samt rätten att leva utan diskriminering. Kvinnor och flickor som bor på landsbygden och i avlägsna områden möter ytterligare hinder när det gäller tillgång till rättslig prövning, skydd, stödtjänster samt sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård när de utsätts för könsrelaterat våld, på grund av faktorer såsom geografisk isolering, brist på infrastruktur, begränsad tillgång till specialiserade tjänster, den digitala klyftan och social stigmatisering. Dessa hinder leder ofta till

underrapportering, ökad sårbarhet, bristande tillgång till stödtjänster och straffrihet för förövare. De hindrar kvinnor från att delta fullt ut i det sociala, ekonomiska och politiska livet på landsbygden på grund av bristen på skyddsnätverk och specialiserade tjänster, i kombination med den ihållande vikten av traditionella könsroller, och ökar kvinnors sårbarhet, vidmakthåller situationer med utestängning och begränsar deras förmåga att utöva grundläggande rättigheter. Det är nödvändigt att undanröja dessa hinder för att främja jämställdhet, stärka den sociala sammanhållningen och åstadkomma en harmonisk utveckling av landsbygdsområden. Unga kvinnor på landsbygden utsätts i högre grad för våld än unga kvinnor i städerna, och enligt en studie från Världshälsoorganisationen har en tredjedel av alla kvinnor i världen upplevt fysiskt eller sexuellt våld, vilket lägger en oproportionerligt stor börda på unga kvinnor i landsbygdsmiljöer.

P. Det råder fortfarande betydande skillnader mellan män och kvinnor i fråga om sysselsättning på landsbygden, där siffran uppgår till ungefär 13 procentenheter (jämfört med 10 procentenheter i stadsområdena). I vissa medlemsstater överstiger dessa skillnader 20 procentenheter. Dessa skillnader har varit relativt stabila på EU-nivå sedan 2012. I över hälften av medlemsstaterna är en bristande jämställdhet mellan kvinnor och män mer uttalad på landsbygden än i städerna. Många kvinnor befinner sig också i en mer utsatt situation på grund av osäkra anställningsvillkor, såsom säsongsarbete, eller i andra fall genom att utföra ”osynliga”, obetalda roller på familjejordbruk som medhjälpande makar, vilket ofta leder till bristande tillgång till socialt skydd eller moderskapsförmåner. Kvinnor på landsbygden och i missgynnade regioner är oftare entreprenörer och egenföretagare än kvinnor i städer och ekonomiskt välmående regioner. Egenföretagande kan vara en form av arbete som bidrar till att skapa arbetstillfällen och minska arbetslösheten bland kvinnor, men detta kräver att ett tillräckligt socialt skydd utvecklas. I landsbygdsområden ligger andelen kvinnor som är egenföretagare på 38 %. Kvinnor är överrepresenterade inom osäkra former av egenföretagande. Kvinnor är samtidigt en viktig drivkraft för ekonomiskt välstånd och social delaktighet i landsbygdsområden, särskilt genom entreprenörskap, vars främjande är en strategisk prioritering för en hållbar utveckling i EU.

Q. Entreprenörskap kräver kunskap och kompetens. Kvinnor på landsbygden stöter på större hinder än män när det gäller att få tillgång till utbildning. 2019 var andelen landsbygdsinvånare i EU med åtminstone grundläggande digitala färdigheter 14 % lägre än för stadsbor (48 % respektive 62 %). Digital delaktighet är ett grundläggande krav för att säkerställa att kvinnor och flickor har tillgång till utbildning av god kvalitet och till arbetsmarknaden, till exempel genom diversifiering av jordbruksverksamhet, distansarbete, innovation och sysselsättningsmöjligheter, oavsett om

de är på plats eller på distans, och drar nytta av dynamiken inom teknisk innovation och företagsinnovation. Det är mycket viktigt att främja kvinnors fullständiga tillgång till alla utbildningsnivåer, inbegripet men inte begränsat till naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, konst och matematik (STEAM) samt finansiell utbildning, med beaktande av att det, såsom framgår av Mario Draghis rapport om den europeiska konkurrenskraftens framtid, som offentliggjordes i september 2024, finns dubbelt så många män som kvinnor med examen i naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM), skillnader som förvärras ytterligare när det gäller yrkesval efter skolgången, där det finns nästan fyra gånger så många män som kvinnor som arbetar inom informations- och kommunikationsteknik (IKT), och att utbildning därför kan spela en viktig roll för att överbrygga könsklyftor, diversifiera yrkeskompetensen och stärka den ekonomiska och sociala konkurrenskraften i landsbygdsområden. Kvinnors digitala integration bidrar till deras ekonomiska oberoende, territoriella sammanhållning och modernisering av jordbrukssektorn och företagsstrukturen.

R. Utbildning är ett viktigt verktyg för att främja kvinnors ekonomiska oberoende, minska löneskillnaderna mellan könen och ta itu med könsdiskriminering på arbetsmarknaderna. Det finns ett akut behov av att tillhandahålla omfattande och åldersanpassad utbildning om sexualitet och relationer i hela EU, som ett viktigt sätt att utmana könsstereotyper och främja jämlikhet från tidig ålder. Även om kvinnor i genomsnitt är mer utbildade än män är de fortfarande underrepresenterade inom STEAM-yrken, och lämnar ofta dessa sektorer på grund av ihållande diskriminering och stereotyper. Det behövs ökade EU-investeringar i utbildnings-, kompetenshöjnings- och omskolningsprogram för att skapa lika villkor inom STEAM-områdena och för att säkerställa att framväxande sektorer såsom artificiell intelligens (AI) inte reproducerar befintlig könsdiskriminering. Mentorsprogram, kvinnoledda företagsnav och stöd till icke-statliga organisationer som arbetar för att ge kvinnor egenmakt inom STEAM-områdena är viktiga. Jämställdhetsintegrering är viktigt i all politik och alla aspekter av EU:s budget, inbegripet tillräcklig finansiering för informationskampanjer på EU-nivå om tillgängliga program och finansieringsmöjligheter.

S. Antalet kvinnor inom jordbruket har ökat långsamt de senaste åren. Endast 30 % av jordbruksföretagen i EU drivs av kvinnor, och dessa företag tenderar att vara mindre än de som drivs av män, och de har lägre inkomster samt sämre tillgång till ekonomiskt stöd. Bakom denna siffra döljer sig betydande skillnader mellan medlemsstaterna sett till kvinnors representation i jordbruket. Kvinnor delar ofta ansvaret för jordbruksföretagens skötsel med sin partner utan att åtnjuta den status eller det sociala skydd som är knutet till detta arbete.

T. Kvinnor, åtminstone på ledningsnivå eller förvaltningsnivå inom jordbruket, får proportionellt sett mindre stöd från någon av pelarna inom den gemensamma jordbrukspolitiken än män. Detta beror på att kvinnor tenderar att driva mindre jordbruksföretag, äger mindre mark och har sämre tillgång till formell och specialiserad utbildning[15]. Kvinnor möter fler hinder än män när det gäller att få tillgång till mark, eftersom modellen ”från far till son” fortfarande är utbredd på landsbygden. Den mindre storleken på kvinnors jordbruk i genomsnitt, liksom de generellt mer miljöinriktade och diversifierade produktionsmodeller som de satsar på, gör det också svårare att få banklån[16]. Samtidigt innebär dessa drag att deras jordbruk blir mer motståndskraftiga mot klimat- och marknadsvariationer samt lättare att överföra.

U. Det kan vara svårare för kvinnor med funktionsnedsättning att starta egna företag. Entreprenörskap bland äldre kvinnor främjas inte trots att dessa bör anses som en värdefull och outnyttjad potential till ekonomisk tillväxt, särskilt i landsbygdsområden där befolkningen åldras snabbare än i stadsområden. Främjandet av entreprenörskap bland migrantkvinnor kan innebära stora möjligheter till integration på arbetsmarknaden och främja deras ekonomiska oberoende och egenmakt.

V. Jordbruket spelar en avgörande roll i landsbygdsområden när det gäller att bevara naturresurserna, trygga livsmedelsförsörjningen, främja den ekonomiska utvecklingen och sysselsättningen samt stödja samhällena. Kvinnors aktiva deltagande i hela livsmedelskedjan – från produktion till bearbetning, distribution och innovation – är en nyckelfaktor för sektorns konkurrenskraft, kvalitet och hållbarhet.

W. Antalet kvinnor som äger ett jordbruk ökar i hela EU, men de utgör fortfarande en minoritet. År 2020 var endast 31,6 % av jordbruksägarna i EU kvinnor[17] och de förvaltade i genomsnitt endast 12 % av den utnyttjade jordbruksarealen. Jordbruk som drivs av kvinnor tenderar att vara mindre än de som drivs av män, och har lägre inkomster och mindre tillgång till ekonomiskt stöd. Bakom denna statistik döljer sig betydande skillnader mellan medlemsstaterna sett till kvinnors representation i jordbruket.

X. De flesta kvinnor som arbetar inom jordbruket eller den jordbruksbaserade livsmedelssektorn är anställda genom icke-

---

15 Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe*, European Evaluation Society, Rotterdam, 2021.

16 Camille Tourtelier, Monica Gorman, Saoirse Tracy, *Influence of gender on the development of sustainable agriculture in France*, Journal of Rural Studies, 2023.

17 Eurostat, Farmers and the agricultural labour force - statistics, Eurostat.

standardiserade anställningsavtal eller i deltidsanställningar. Jordbrukare under 40 år driver endast 12 % av alla jordbruksföretag i EU, och av dessa jordbrukare är endast 3 % unga kvinnor.

Y. Inom landsbygdsområdena, där traditionella värderingar och tätt sammansvetsade samhällsgrupper ofta utgör ryggraden i samhället, kommer insatserna för att utrusta unga människor, särskilt flickor, med praktiska, framtidsinriktade färdigheter att bidra till att de kan blomstra och medverka i sina lokala ekonomier samt föra styrkan i sitt arv vidare till den digitala tidsåldern. Rättsligt erkännande av och stöd till social trygghet för kvinnor inom jordbruk, traditionellt hantverk och kreativa sektorer bidrar till lokal ekonomisk resiliens och utveckling, bevarande av kultur och generationsskifte. Kvinnor på landsbygden får ofta lägre löner än män, och det är viktigt att säkerställa lika lön för lika arbete för att göra entreprenörskap mer attraktivt och möjliggöra både nyföretagande och hållbara levnadsförutsättningar på landsbygden.

Z. Kvinnor på landsbygden går ofta i spetsen för att sammanföra det lokala kulturarvet med entreprenörskap, genom allt från hantverksmässigt tillagad sylt till matleveranser direkt från gårdar, vilket bygger upp starka och hållbara företag som ger näring åt sina samhällen och bevarar den lokala livsmedelskulturen för kommande generationer.

AA. Leader-programmet har, genom att engagera lokala intressenter i utformningen och genomförandet av strategier, beslutsfattande och resursfördelning för utveckling av deras landsbygdsområden, varit ett särskilt effektivt verktyg för att stödja kvinnliga ledare och företagare på landsbygden.

AB. Stöd till kvinnors delaktighet inom digitalt och innovativt entreprenörskap stärker den ekonomiska utvecklingen och konkurrenskraften, särskilt i öområden och i de yttersta randområdena, genom att bidra till att övervinna de hinder som uppstår på grund av geografisk isolering.

AC. Att ge kvinnor egenmakt i det europeiska jordbruket och i landsbygdsekonomin är inte bara avgörande för att uppnå jämställdhet, utan också för att främja hållbar landsbygdsutveckling, i enlighet med FN:s mål 5 för hållbar utveckling.

AD. Kvinnor på landsbygden spelar en viktig roll för att bevara och utveckla klassiska och traditionella kläder.

AE. För närvarande erhåller kvinnor i EU endast 1–2 % av riskkapitalfinansieringen, vilket understryker behovet att stärka jämställdhetsintegrerade finansieringsinstrument och säkerställa lika tillgång till investeringsmöjligheter.

AF. Könsdisaggregerade data och samråd med berörda parter är avgörande för att kunna utforma en politik för entreprenörskap på landsbygden som på ett ändamålsenligt sätt tillgodoser kvinnors särskilda behov. För att hantera de särskilda utmaningar som kvinnor inom jordbruket ställs inför måste kommissionen och medlemsstaterna ta bättre hänsyn till jordbrukspolitikens inverkan på kvinnor.

Kvinnliga företagares egenmakt

1. Europaparlamentet betonar att kvinnliga företagare, även från avlägsna områden och de yttersta randområdena, är viktiga drivkrafter för innovation, sammanhållning och konkurrenskraft på landsbygden, på öar och i de yttersta randområdena. Parlamentet efterlyser förbättrad tillgång till all finansiering, särskilt innovationsfinansiering, skräddarsydda stödprogram för små och medelstora företag och möjligheter inom den gröna och den digitala ekonomin, för att säkerställa att kvinnliga företagare kan delta fullt ut på framväxande marknader. Parlamentet efterlyser ökad tillgång till privata investeringar och främjande av möjligheter på den fria marknaden. Parlamentet betonar att kvinnliga företagare fullt ut måste gynnas av den strategiska färdplanen för EU:s konkurrenskraftskompass, som syftar till att återställa EU:s dynamik och driva på dess ekonomiska tillväxt genom att skapa ett stödjande klimat för unga, innovativa, nystartade företag, främja industriellt ledarskap inom sektorer med stark tillväxt som bygger på banbrytande teknik, och uppmuntra spridning av teknik inom etablerade företag samt små och medelstora företag. Parlamentet efterlyser därför ett större EU-politiskt fokus på att anta en övergripande och integrerad strategi för de yttersta randområdenas verklighet och utmaningar i all europeisk offentlig politik, när så är lämpligt. Parlamentet insisterar på att alla människor i EU bör ha rätt och möjlighet att föra ett meningsfullt liv i sin hemregion, det vill säga rätt att stanna kvar.

2. Europaparlamentet betonar att jämställdhet är grundläggande för att uppnå EU:s agenda för ekonomisk konkurrenskraft, eftersom kvinnors fullständiga och jämlika deltagande på arbetsmarknaden, på marknaden för entreprenörskap och inom innovationssystemet ökar produktiviteten och främjar en inkluderande och hållbar tillväxt, vilket på det hela taget stärker EU:s globala konkurrenskraft. Parlamentet understryker att avsaknaden av tillgång till barnomsorg till överkomliga priser fortsatt är ett av de största hindren för att kvinnor ska kunna delta fullt ut i entreprenörskap och anställning i landsbygdsområden, avlägsna områden och öområden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att prioritera investeringar i förskoleverksamhet och barnomsorg med program finansierade av Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf). Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka stödmekanismerna för kvinnors

entreprenörskap på landsbygden, särskilt genom att underlätta tillgången till krediter, innovation och lämpliga finansiella instrument, och därigenom främja kvinnors ekonomiska oberoende och diversifieringen av jordbruksverksamheten.

3. Europaparlamentet efterlyser utveckling av program som säkerställer kvinnors tillgång till utbildning på områden såsom digitalisering, finansiering och företagsadministration, bland annat genom marknadsdrivna initiativ och partnerskap inom den privata sektorn. Parlamentet efterlyser också främjande av entreprenörskap och innovation genom strukturerade nätverk för mentorskap och plattformar för ömsesidigt lärande, särskilt inom områden som digitalisering, finansiering och administration. Parlamentet betonar vidare vikten av medvetandehöjande initiativ för att främja tillgängligheten till samt fördelarna med dessa nätverk och plattformar bland kvinnliga jordbrukare, och därigenom främja större deltagande och egenmakt hos kvinnliga jordbruksarbetare. Parlamentet framhåller det potentiella värdet av resultatinriktat EU-stöd för att bidra till att inrätta lokalt drivna initiativ såsom, men inte begränsat till, företagsnätverk som stärker kvinnors entreprenörskap och samhällsengagemang i landsbygdsområden, samtidigt som man uppmuntrar samarbete inom den privata sektorn för alla medborgare på landsbygden, inbegripet kvinnor. Parlamentet konstaterar att drift av företag kan skapa arbetstillfällen och inkomster och därmed ett mervärde för näringslivet och samhället som helhet. Parlamentet noterar framgången för projekt som främjar mentorskap och ömsesidigt lärande bland kvinnliga företagare. Parlamentet uppmanar kommissionen att bygga vidare på och dra lärdom av sådana framgångsrika initiativ när den utformar och utökar strukturerade mentorskapsprogram och program för ömsesidigt lärande i hela EU, för att säkerställa att kvinnliga entreprenörer fullt ut kan dra nytta av kunskapsutbyte och stödstrukturer. Parlamentet understryker vikten av att agera redan i ett tidigt skede av utbildningen för att ta itu med könsstereotyper som fortfarande begränsar kvinnors tillträde till vissa ekonomiska sektorer och ledande befattningar, i syfte att säkerställa lika möjligheter och stärka kvinnors bidrag till den ekonomiska och sociala dynamiken i landsbygds- och öområden samt bergsområden och de yttersta randområdena.

4. Europaparlamentet betonar vikten av lika stöd till kvinnors företagande med särskilt stöd och särskilda resurser, oavsett om det gäller STEAM, IKT, den sociala ekonomin, transporttjänster, hantverk och vårdrelaterade företag eller andra områden. Parlamentet betonar vikten av att stödja unga kvinnor på landsbygden som börjar arbeta inom traditionellt mansdominerade yrkesområden, erkänna deras växande framgång och många företags ökande öppenhet för talanger och innovation från kvinnor, samtidigt som man fortsätter att främja inkluderande och stödjande arbetsplatskulturer. Parlamentet uppmanar kommissionen och

medlemsstaterna att främja mentors- och utbildningsprogram för kvinnliga entreprenörer, med särskilt fokus på mödrar som återvänder till arbetsmarknaden efter mamma- eller föräldraledighet samt föräldrar till små barn på landsbygden, för att göra det möjligt att delta i dessa program samtidigt som de fullgör sitt omsorgsansvar och för att minska de oproportionerliga bördor som kvinnor ställs inför.

5. Europaparlamentet uppmuntrar kommissionen och medlemsstaterna att utveckla program till stöd för kvinnoledda företag, inbegripet utbildning i entreprenörskap och företagsledning, lokala företagsnätverk och sektoriellt kunskapsutbyte inom nyckelindustrier, med särskild uppmärksamhet på landsbygds- och öområden samt de yttersta randområdena. Parlamentet efterlyser bättre utbildning om EU:s regler för den inre marknaden, användning av onlineplattformar för e-handel och deltagande i internationella handelsmässor. Parlamentet betonar att en förbättring av kvinnliga företagares tillträde till exportmarknader kommer att öka landsbygdsekonomiernas konkurrenskraft, motståndskraft och mervärde. Parlamentet konstaterar att genom att man utökar tillgången till internettjänster till en överkomlig kostnad, tillhandahåller skräddarsydda utbildningsprogram som bygger på kvinnors styrkor och främjar en politik som gynnar likvärdigt deltagande, blir kvinnor på landsbygden alltmer redo att övervinna hinder och inta aktiva, ledande roller inom den digitala ekonomin.

6. Europaparlamentet uppmuntrar inrättandet av nätverk för kvinnokooperativ och kvinnoföreningar inom den jordbruksbaserade livsmedelssektorn som främjar affärsmodeller som är hållbara, cirkulära och ger lokalt mervärde, med särskilt fokus på ekologiskt jordbruk, hantverksmässig bearbetning och direktförsäljning.

7. Europaparlamentet välkomnar kommissionens åtagande att inrätta en plattform för kvinnliga jordbrukare som ett forum för diskussioner och utbyte av bästa praxis i syfte att stärka deltagandet och att främja lika möjligheter i den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en årlig rapport för parlamentet om plattformens verksamhet och resultat. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att säkerställa att arbetet inom denna plattform vederbörligen beaktas vid utarbetandet och utvecklingen av framtida politiska initiativ på områdena jordbruk och landsbygdsutveckling.

8. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att främja och lyfta fram framgångshistorier med kvinnliga företagare på landsbygden och i de yttersta randområdena genom informationskampanjer, bland annat i traditionella medier och sociala medier, för att öka synligheten, förtroendet och samhällsengagemanget. Parlamentet noterar i detta sammanhang vikten av att utveckla finansiell kompetens, särskilt med inriktning

på kvinnor, eftersom det finns en klyfta mellan könen när det gäller finansiell kunskap – i genomsnitt fick män i EU 18 procentenheter högre poäng än kvinnor i en undersökning om finansiell kunskap som genomfördes av kommissionen[18]. Parlamentet efterlyser åtgärder som syftar till att få kvinnor att engagera sig i sina samhällen och använda lokala strategier och bottom-up-strategier samt att, bland andra initiativ, främja nätverk som upprätthåller kvinnors deltagande. Parlamentet efterlyser riktade kampanjer för att visa moderna skildringar av kvinnor inom jordbruket för att locka unga kvinnor till företagsverksamhet inom jordbrukssektorn.

9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) att i samarbete med arbetsmarknadens parter fortsätta att analysera de viktigaste hindren för kvinnors sysselsättning och entreprenörskap, även i de yttersta randområdena, öregioner och avlägsna regioner, och att föreslå inspirerande åtgärder för att övervinna dessa hinder för tillväxt och välstånd. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja kvinnoledda företag genom att tillhandahålla juridisk och teknisk rådgivning, genom utbyte av bästa praxis, genom att hjälpa kvinnliga företagare att övervinna isolering i landsbygdsområden och stärka deras konkurrenskraft och genom att öka andelen kvinnliga företagare och kvinnliga egenföretagare i landsbygdsområden inom EU.

10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att bygga vidare på EIGE:s analyser och resultat om kvinnors entreprenörskap och egenföretagande i alla medlemsstater och säkerställa högkvalitativ, jämförbar datainsamling och enhetliga mått för tillgång till finansiering, företagens överlevnadsgrad, tillväxt, sektoriell representation och innovation, att offentliggöra jämförande årliga resultattavlor på EU-nivå och nationell nivå för att övervaka framstegen, identifiera eftersläpande regioner (inbegripet avlägsna områden, öområden, yttersta randområden och landsbygdsområden) och främja transparens, att identifiera och utöka god praxis och företagsframgångshistorier som dokumenterats av EIGE – såsom mentorsnätverk, inkluderande investeringsprogram, företagsnav för kvinnor och peer-to-peer nätverk – och sprida dem i landsbygdssammanhang, att föreslå riktade finansieringsinstrument, garantisystem och kapacitetsuppbyggnadsinitiativ baserade på EIGE-identifierade hinder (t.ex. nätverksbrister, partiskhet i finansieringsbeslut, brist på förebilder) för att överbrygga genomförandeklyftan, och att tillhandahålla tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad till nationella och regionala myndigheter för att integrera jämställdhetsperspektivet i entreprenörskapsprogram, säkerställa anpassning till EIGE:s metod, bästa praxis och ramen för

---

18 Europeiska kommissionen, Monitoring the level of financial literacy in the EU, Flash Eurobarometer 525, 2023.

jämställdhetsindex. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att samla in könsuppdelade data för att säkerställa en heltäckande översikt över den socioekonomiska situationen för kvinnor på landsbygden och ta hänsyn till jämställdhetsaspekten vid utformningen, genomförandet och utvärderingen av politik och program på området landsbygdsutveckling. Parlamentet betonar vikten av konsekvensbedömningar angående utformningen av sådana förslag för att bidra till att uppnå jämställdhetsintegreringsmålen i landsbygdsområden. Parlamentet kräver att könsuppdelad statistik inkluderas i utvärderingarna av EU:s program för att säkerställa att offentliga investeringar effektivt stöder kvinnors företagande och bidrar till att överbrygga klyftan mellan könen när det gäller tillgång till finansiering och ekonomiska möjligheter.

11. Europaparlamentet stöder kommissionens strategi för spar- och investeringsunionen och inrättandet och utvidgningen av inkluderande finansieringsinstrument, inbegripet ett märkt EU-investeringssparkonto för att öka och underlätta tillgången till finansiering för kvinnoledda EU-företag, och noterar att strategin bör inbegripa jämställdhetsintegrering. Parlamentet välkomnar därför lanseringen av ”Finance Europe”, en märkning för EU:s långsiktiga investerings- och sparprodukter som investerar 70 % av sina tillgångar i europeiska företag.

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att införa en fond för kvinnliga grundare för att tillhandahålla riktat ekonomiskt stöd och investeringsmöjligheter för företag som leds av kvinnor. Parlamentet understryker att en sådan fond skulle utöka EIF:s kapacitet att stödja private equity- och riskkapitalfonder och samtidigt bidra till att överbrygga finansieringsgapet mellan könen och uppnå konkurrenskraft i hela EU. Parlamentet efterlyser åtgärder, i linje med direktivet om kvinnor i styrelser[19], för att ta itu med könsdiskriminering i tillgången till finansiering, inbegripet ett europeiskt nätverk av investerare som är medvetna om det viktiga behovet av en jämn könsfördelning, och särskilda instrument och mål (t.ex. mikrofinansiering, garantier och eget kapital) som är skräddarsydda för kvinnoledda små och medelstora företag på landsbygden.

13. Europaparlamentet framhåller hur kvinnliga företagare på landsbygden har förmåga att omvandla lokala idéer till gränsöverskridande framgångar inom EU. Parlamentet välkomnar utveckling av moderna digitala verktyg och fri rörlighet och handel

---

19 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2381 av den 23 november 2022 om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder (EUT L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

inom EU, som gör det lättare för kvinnoledda landsbygdsföretag att samarbeta över gränserna, vilket tillåter dem att ansluta sig till nya marknader, och dela med sig av sina autentiska, lokalt tillverkade produkter och tjänster till kunder i hela Europa. Parlamentet noterar att vissa medlemsstater av geografiska skäl saknar möjligheten att delta i denna gränsöverskridande ekonomiska verksamhet, även om somliga lokala förankringar har outnyttjad kontinental räckvidd.

14. Europaparlamentet erkänner den ökande drivkraften och det starka engagemanget för att göra investeringar i digital infrastruktur, kompetensutveckling och inkluderande digitala politiska ramar som skapar spännande möjligheter för att ge kvinnor på landsbygden ökad egenmakt och säkerställa att de fullt ut drar nytta av den digitala omställningen. Parlamentet betonar vikten av och efterlyser riktade investeringar i digital infrastruktur, möjligheter till kompetenshöjning och omskolning, kompetensutveckling och inkluderande digitala politiska ramar som säkerställer att kvinnor på landsbygden och särskilt kvinnor från öområden och de yttersta randområdena kan delta fullt ut i den digitala omställningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att minska den administrativa bördan. Parlamentet betonar att jämställdhet är avgörande för en framgångsrik digital omställning, eftersom kvinnors fullständiga deltagande inom digitala sektorer stärker innovationen och den ekonomiska motståndskraften. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att jämställdhet integreras i målen för all digital politik och alla digitala kompetensprogram, för att säkerställa att kvinnor drar lika stor nytta av möjligheter inom den föränderliga digitala ekonomin.

15. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att de nationella utbildningssystemen, inbegripet yrkesutbildning och högre utbildning och system som är verksamma i landsbygdsområden och avlägsna områden, ger robust tillgång till digitala färdigheter och utbildning i STEM-ämnen, på sätt som ger både flickor och pojkar möjlighet att utnyttja sin fulla potential. Parlamentet betonar behovet av att främja entreprenörskarriärer – på ett icke-stereotypt sätt – och att inkludera jämställdhet och finansiering av utbildning i skolornas läroplaner. Parlamentet understryker vikten av mentorsprogram, kvinnliga förebilder och partnerskap mellan skolor, universitet, företag och organisationer i det civila samhället, för att inspirera flickor att fortsätta sin karriär inom STEM-ämnena. Parlamentet begär att jämställdhetsmål inkluderas i handlingsplanen för digital utbildning och att riktad EU-finansiering samt nationell finansiering införs för att stödja kvinnor och flickor inom framväxande digitala områden såsom AI, datavetenskap och ren teknik.

16. Europaparlamentet efterlyser riktade åtgärder för att förbättra kvinnors tillgång till kompetenshöjnings- och omskolningsmöjligheter samt till information om entreprenörskapsutbildning, EU-

finansierade program och system för företagsfinansiering i landsbygds- och öområden samt de yttersta randområdena.

17. Europaparlamentet begär att program för att främja innovation i landsbygdsområden uttryckligen ska omfatta åtgärder som syftar till att nå ut till kvinnor som målgrupp, t.ex. genom informationstjänster med låg tröskel, genom kvinnospecifika innovationsworkshoppar och genom att aktivt söka upp kvinnor som driver jordbruksföretag.

18. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att erkänna och stödja traditionella färdigheter hos kvinnor på landsbygden, såsom konfektionsproduktion och vävning av korgar, som viktiga kulturella tillgångar som bevarar kulturarvet och skapar ekonomiska möjligheter, särskilt med tanke på kvinnors centrala roller inom landsbygdsturism, hantverk, hantverksmässig livsmedelsproduktion, direkt marknadsföring och regionala värdekedjor. Parlamentet efterlyser investeringar i yrkesutbildningsprogram som är skräddarsydda för kvinnor och flickor på landsbygden och som gör det möjligt för dem att generera hållbara inkomster och upprätthålla familjeförsörjningen. Parlamentet understryker dessutom hur kvinnor kan bidra till att överbrygga den digitala klyftan och frigöra sin enorma potential som innovatörer, entreprenörer och samhällsledare, vilket banar väg för mer inkluderande, livskraftiga och motståndskraftiga samhällen.

19. Europaparlamentet understryker att när riskkapital stöder ett kvinnolett landsbygdsföretag i syfte att säkerställa kvinnors fullständiga inkludering och egenmakt i all deras mångfald sänder det en stark signal om förtroende, vilket stärker entreprenörens förtroende och gör henne mer synlig i företagsekosystemet. Parlamentet noterar också potentialen hos affärsänglar som kan träda in ännu tidigare och erbjuda såddfinansiering för att hjälpa entreprenörer att komma igång. Parlamentet noterar hur affärsänglar är villiga att satsa på nya eller oprövade idéer, särskilt när de ser potentialen i grundarens vision och hängivenhet. Parlamentet understryker hur viktigt detta slags stöd är i landsbygdsområden, där företag eventuellt inte uppfyller traditionella finansieringskriterier. Parlamentet påminner om att storskaligt riskkapital är stadsinriktat, där riskkapitalisterna ofta är stadsbaserade, medan affärsänglar ofta är mer lokalt engagerade, med ett personligt intresse för att stödja landsbygdssamhällen och stärka kvinnor som en drivkraft till lokal, ekonomisk förnyelse.

20. Europaparlamentet efterlyser riktade åtgärder för att förbättra kvinnors tillgång till mark, finansiering och utbildning, inklusive flexibla alternativ, särskilt för kvinnor som vill bli jordbrukare eller företagare. Parlamentet understryker behovet av att ta itu med strukturella och institutionella hinder, bland annat svårigheter att få rättslig status i jordbruksföretag, skatteregler och regler för social trygghet som missgynnar kvinnor i jordbrukarpar, samt

administrativa hinder för ägande av jordbruksföretag som missgynnar kvinnor. Parlamentet betonar att kvinnor som vill bedriva entreprenörsverksamhet bör uppmuntras att ta detta steg, eftersom driften av ett företag kan skapa arbetstillfällen och inkomster och därmed skapa mervärde för samhället. Parlamentet uppmanar jordbrukskooperativ och producentorganisationer som finansieras inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken att successivt införa riktmärken för könsrepresentation i sina styrande organ, för att säkerställa lika tillgång för kvinnor till beslutsstrukturer. Parlamentet betonar att ett sådant deltagande kommer att öka landsbygdsföretagens konkurrenskraft genom att kvinnors innovativa potential och ledningsförmåga utnyttjas.

21. Europaparlamentet betonar att kvinnor i otrygga situationer, såsom migrerande arbetstagare, särskilt migrerande jordbruksarbetare, kvinnor med funktionsnedsättning, kvinnor som varit långtidsarbetslösa och äldre kvinnor, särskilt bör omfattas av program som stöder kvinnors tillgång till entreprenörskap och egenföretagande i landsbygdsområden.

22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja kvinnors företagande, inbegripet särskilda nätverk för företagsöverlåtelser och mentorskap, och att utforma finansieringsprogram eller stödåtgärder, inbegripet vägledning via en enda kontaktpunkt, på ett sådant sätt att mindre företag och intressenter har rätt att få tillgång till dem, och att den administrativa bördan står i proportion till företagsstorleken, med tanke på att kvinnors företag och jordbruk i genomsnitt är mindre än mäns. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att enskilda personer eller mindre organisationer också kan få en överblick över finansieringsmöjligheterna och ansöka om dem, och att de får hjälp med detta. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå särskilda åtgärder för att stödja unga kvinnliga jordbrukare och entreprenörer inom den jordbruksbaserade livsmedelssektorn, inbegripet ekonomiska incitament, och initiativ för att ta itu med hinder för tillgång till mark och överlåtelse av jordbruksföretag. Parlamentet betonar att generationsskifte är avgörande för att bevara och utveckla jordbruket, som både tryggar livsmedelsförsörjningen och bidrar till att skapa livskraftiga landsbygdssamhällen. Parlamentet uppmanar särskilt kommissionen att föreslå särskilda åtgärder för unga kvinnliga jordbrukare inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

23. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna att utnyttja EU:s struktur- och investeringsfonder för att rikta in sig på och främja kvinnliga företagare och kvinnor som är egenföretagare. Parlamentet betonar behovet av upplysningskampanjer och informationskampanjer avseende befintliga och framtida möjligheter till EU-finansiering för kvinnliga företagare på landsbygden.

24. Europaparlamentet efterlyser inrättandet av ett ”snabbspår” för tillgång till finansiering och offentlig upphandling för mikro- och småföretag som leds av kvinnor på landsbygden. Parlamentet betonar att denna mekanism bör innefatta minskade administrativa bördor och förenklade förfarande samt införande av förskottsfinansiering till uppstartsföretag som gör det möjligt att inleda affärsverksamhet. Parlamentet framhåller mikrokrediternas viktiga roll för att förbättra kvinnors finansiella inkludering genom att på bästa sätt utnyttja marknadsmöjligheter och sociala möjligheter till inkludering på finansmarknaderna. Parlamentet välkomnar offentliga och privata medel för att genomföra politik för jämställdhet, mångfald och inkludering. Parlamentet lovordar exempel där privata medel har åtagit sig att mäta och spåra könsfördelningen och att årligen och offentligt rapportera om sina resultat.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att öronmärka tillräcklig finansiering inom relevanta program för att stödja kvinnoledda företag på landsbygden och i avlägsna områden, särskilt inom innovativa sektorer och turismsektorn, genom lämpliga åtgärder inom relevanta program där så är möjligt. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta itu med frågan om oproportionerlig underrepresentation av personer med funktionsnedsättning, särskilt kvinnor, på arbetsmarknaden genom att införa särskilda åtgärder, inbegripet lämpliga incitament och stödåtgärder för arbetsgivare och företag som rekryterar personer med funktionsnedsättning, med beaktande av mikro- och småföretagens kapacitet. Parlamentet betonar behovet att främja sysselsättning för kvinnor med funktionsnedsättning även inom små och medelstora företag och genom egenföretagande, med hjälp av riktade incitament och arbetsplatsmål som är anpassade till behoven hos personer med funktionsnedsättning.

26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att kvinnors entreprenörskap i landsbygds- och öområden samt de yttersta randområdena får tillräckligt stöd inom den fleråriga budgetramen efter 2027, bland annat genom finansiering från relevanta program som den gemensamma jordbrukspolitiken, inbegripet Posei, Horisont Europa, Leader-programmet och programmet för ett digitalt Europa. Parlamentet understryker att det är viktigt att underlätta tillgången till EU-finansiering för kvinnoledda företag, kooperativ och lokala projekt på landsbygden. Parlamentet efterlyser dessutom jämställdhetsintegrering inom alla politikområden och budgetar, eftersom detta skulle göra det möjligt för EU:s politik att verkligen tjäna alla kvinnor, särskilt kvinnliga företagare. Parlamentet upprepar att det behövs en övergripande EU-strategi för kvinnligt entreprenörskap i landsbygds- och öområden samt de yttersta randområdena och efterlyser särskilda finansiella medel och finansieringsmekanismer som uttryckligen avsätts för denna strategi.

Parlamentet uppmanar dessutom kommissionen att bibehålla eller öka öronmärkningen av Leader-programmets budget. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka Leader-programmet genom att minska lokala myndigheters administrativa börda, förenkla tillträdet, främja det lokala ägarskapet i lokalt ledda utvecklingsprojekt och uppmuntra kvinnors deltagande i lokala aktionsgrupper.

27. Europaparlamentet beklagar att kvinnliga företagare på landsbygden inte har tillräcklig tillgång till barnomsorg och vårdtjänster. Parlamentet uppmuntrar investeringar i vård- och omsorgsinfrastruktur och främjande av familjevänlig politik för familjer i all deras mångfald för att stödja balansen mellan arbete och privatliv för kvinnliga företagare. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna och regionerna att utveckla särskilda strategier för de yttersta randområdena, i enlighet med artikel 349 i EUF-fördraget, med beaktande av isolering, en åldrande befolkning och bristen på tjänster, samt säkerställa åtgärder som är anpassade till kvinnors verklighet i dessa territorier.

28. Europaparlamentet noterar vikten av förenkling för konkurrenskraften. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förenkla de administrativa kraven och rapporteringskraven, inbegripet användningen av vägledning via en enda kontaktpunkt, så att små kvinnoledda företag, kooperativ och samhällsinitiativ kan få tillgång till finansiering utan en oproportionerlig börda, och att säkerställa riktad tillgång till ekonomiskt stöd genom EU:s finansieringsprogram för att främja kvinnors företagande, inbegripet särskilda nätverk för företagsöverlåtelser och mentorskap.

Jämställdhetsintegrering

29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa omfattande, åldersanpassad utbildning, inkludering av digitala färdigheter och ämnen, inbegripet sådana som betjänar landsbygdsområden och avlägsna områden, och att ge gedigen tillgång till digitala färdigheter och utbildning i naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, konst och matematik (STEAM), på ett genusmedvetet sätt som bekämpar stereotyper och ger flickor möjlighet att utnyttja sin fulla potential. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa omfattande och åldersanpassad utbildning för pojkar och flickor om sexualitet och relationer som utmanar könsstereotyper och lär om samtycke och rättigheter, och att säkerställa inkluderande utbildning som bygger på ömsesidig respekt och icke-diskriminering, samtidigt som man främjar unga kvinnors fulla egenmakt att delta på lika villkor i samhället och på arbetsmarknaden, eftersom ekonomisk egenmakt är avgörande för att främja en mer konkurrenskraftig och motståndskraftig ekonomi.

30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa systematisk insamling, analys och spridning av tillförlitliga, aktuella statistiska uppgifter som uppdelats efter kön, ålder, territorium och sektor, som en grund för evidensbaserad offentlig politik, i nära samarbete med Eurostat, nationella statistikbyråer och regionala observationsorgan. Parlamentet erkänner vikten av konsekvensbedömningar av utformningen av sådana förslag för att bidra till att uppnå jämställdhetsintegreringsmålen i landsbygdsområden.

31. Europaparlamentet framhåller den omvälvande potential som AI, onlineplattformar och verktyg för distansarbete har för att underlätta kvinnors ekonomiska deltagande i landsbygdsmiljöer.

32. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillhandahålla genusmedveten utbildning, beredskapstjänster och infrastruktur för att mildra konsekvenserna av kriser för landsbygdssamhällen, avlägsna samhällen och samhällen i de yttersta randområdena.

33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att hygienartiklar för menstruation ingår som ett standardinslag i alla dess katastrofinsatser vid kriser.

34. Europaparlamentet påminner om att revisionsrätten i sin särskilda rapport nr 10/21 om jämställdhetsintegrering i EU:s budget fann att kommissionen inte hade infört jämställdhetsintegrering på ett tillfredsställande sätt och inte i tillräcklig utsträckning hade använt könsuppdelade uppgifter och indikatorer. Parlamentet betonar särskilt att Europeiska revisionsrätten beklagade att systemet för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken inte lämnade något utrymme för positiva åtgärder när det gäller kvinnor och noterade att det fanns ett tydligt behov av en jämställdhetsanalys av det inkomststöd som betalas ut till jordbrukare genom direktstöd, inbegripet inkomstfördelning och dess förhållande till markägande, stödberättigande mark och mottagare av stöd. Parlamentet konstaterar att eftersom kvinnors jordbruk i genomsnitt är mindre än mäns är ett arealbaserat system för direktstöd med nödvändighet till nackdel för kvinnliga jordbrukare. Parlamentet är djupt oroat över att inga förbättringar har gjorts i detta avseende, varken i den nuvarande gemensamma jordbrukspolitiken eller i det utkast som offentliggjordes den 16 juli 2025.

35. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja informationskampanjer och kapacitetsuppbyggnadsprogram om kvinnors sociala rättigheter och arbetstagarrättigheter, särskilt på landsbygden och i avlägsna områden, som inbegriper rätten till socialt skydd, moderskap, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, i syfte att stärka deras fullständiga och välinformerade deltagande i det ekonomiska och sociala livet.

Traditionell kultur och traditionellt hantverk

36. Europaparlamentet lovordar samhällen som bevarar det lokala arvet och den lokala traditionen och som främjar och välkomnar initiativ som stärker kvinnolett lokalt jordbruk samt bevarande och främjande av traditionella hantverk, som ofta utvecklas och underhålls av lokala kvinnoorganisationer, inbegripet kvinnoorganisationer på landsbygden, kulturgrupper, monument och museer. Parlamentet erkänner att denna verksamhet på ett avgörande sätt bidrar till ekonomisk diversifiering, bevarande av det kulturella och immateriella arvet, stärkande av hållbar turism och främjande av kulturellt erkännande i lokalsamhället, vilket är en ofta osynlig och undervärderad dimension av landsbygdsekonomierna. Parlamentet betonar vidare att kvinnors aktiva deltagande i dessa metoder stärker den sociala sammanhållningen, den territoriella identiteten och landsbygdsområdenas attraktionskraft.

37. Europaparlamentet understryker att organiserade föreningar för kvinnliga jordbrukare och för landsbygdens kvinnor utgör ryggraden i företagarrelaterad, social och kulturell utveckling i landsbygdsområden. Parlamentet efterlyser dessa organisationers strukturella förstärkning och inblandning i genomförandet av jämställdhetsåtgärder, särskilt när det gäller att tillhandahålla utbildning, mentorsprogram, hälso- och sjukvård samt rådgivning för nystartade företag.

38. Europaparlamentet framhåller att traditionellt hantverk och cirkulära lokala ekonomier har enorm potential, särskilt för kvinnor som lever under otrygga förhållanden, däribland äldre kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning, migrantkvinnor och kvinnor som lever i fattigdom. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja generationsöverskridande och mångkulturellt entreprenörskap och hantverksbaserade värdekedjor genom utbildning, finansiering och åtgärder för att öka synligheten.

39. Europaparlamentet betonar att många kvinnoledda företag i landsbygdsområden är småskaliga och ofta baserade på flera verksamheter och på jordbrukets många olika funktioner, t.ex. jordbruk i kombination med turism, hantverk eller sociala tjänster. Parlamentet efterlyser stödprogram som uttryckligen tar dessa kombinationer i beaktande.

40. Europaparlamentet understryker hur kvinnor, genom sitt deltagande i hantverksmässig tillverkning av traditionella kläder, broderier, vävning och sina kunskaper om lokala material och mönster som förts vidare från generation till generation, bidrar till att hålla kulturarvet levande samtidigt som de bidrar med sin egen kreativitet och innovation. Parlamentet erkänner att kvinnornas bidrag inte bara upprätthåller teknikerna utan även inspirerar nya generationer

att värdesätta äkthet, kvalitet och identitet när det gäller mode för kvinnor i all deras mångfald.

41. Europaparlamentet uppmuntrar insatser för att främja program för livslångt lärande som riktar sig till kvinnor på landsbygden och säkerställer kontinuerliga möjligheter att uppdatera kunskaper samt förvärva nya färdigheter. Parlamentet betonar vikten av att formellt erkänna tidigare utbildning för att värdesätta erfarenheter som förvärvats utanför formella utbildningssammanhang och underlätta integration eller återinträde på arbetsmarknaden. Parlamentet rekommenderar också att särskilda initiativ för digital delaktighet genomförs för äldre kvinnor på landsbygden, i avlägsna områden och i de yttersta randområdena, i syfte att minska den digitala klyftan mellan generationer och territorier, samtidigt som deras oberoende, sociala deltagande och fullständiga inkludering i den digitala omställningen stärks.

42. Europaparlamentet noterar att gräsrotsinsatser inte bara upprätthåller traditionella jordbruksmetoder och hantverk utan även fungerar som livskraftiga uttryck för kulturarv och ofta hyllar kvinnors och flickors prestationer för samhället och mänskligheten i stort.

43. Europaparlamentet betonar vikten av att främja möjligheter till livslångt lärande på landsbygden, för att främja en positiv standard för psykisk hälsa bland äldre kvinnor på landsbygden.

44. Europaparlamentet efterlyser mer synliga exempel på hur kvinnliga hantverkare och jordbrukare kan visa prov på talang och engagemang, eftersom dessa befolkningsgrupper skapar unika attraktioner som lockar turister och därigenom ger upphov till hållbara ekonomiska möjligheter och konkreta exempel på kulturellt arv på landsbygden.

45. Europaparlamentet efterlyser större stöd för att upprätthålla sekelgamla hantverkstraditioner, såsom vävning, broderi, keramik, hantverksmässig livsmedelsproduktion och livsmedelsbearbetning på gården, samt lokala värdekedjor och landsbygdsturism, vilket har främjats av många kvinnoledda föreningar på landsbygden. Parlamentet erkänner den viktiga roll som organisationer för kvinnor på landsbygden spelar för att bevara kulturarvet och främja social sammanhållning, och noterar framgången för irländska exempel såsom Irish Countrywomen’s Association och lokala kvinnohus när det gäller att främja kompetens, samhällsengagemang och ekonomiska möjligheter för kvinnor på landsbygden. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja och erkänna dessa initiativ i hela EU som ett sätt att stärka landsbygdsekonomierna, upprätthålla traditionellt hantverk och stärka kvinnor på landsbygden.

46. Europaparlamentet stöder inrättandet av ett särskilt tematiskt delprogram för kvinnor i landsbygdsområden inom ramen för de strategiska planerna inom den gemensamma jordbrukspolitiken, finansierat av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, som främjar kvinnors sysselsättning och entreprenörskap genom möjligheter kopplade till landsbygdsturism, utveckling av ”digitala byar” och främjande av hållbart jordbruk, genom att förbättra kvinnliga jordbrukares tillgång till mark, krediter, finansieringsinstrument, kompetensutveckling och yrkesmässiga resultat genom utbildningsprogram och rådgivningstjänster samt genom att stärka kvinnors deltagande i lokala aktionsgrupper och territoriella partnerskap som utvecklats inom ramen för Leader-programmet.

47. Europaparlamentet efterlyser integrering av sådan textil- och hantverksnäring som utövas av kvinnor på landsbygden i medlemsstaternas och regionernas ekonomiska utvecklingsplaner, och betonar den roll som partnerskap inom den privata sektorn spelar för att utöka marknadstillträdet.

48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att öka medvetenheten i öområden, avlägsna områden och de yttersta randområdena beträffande de finansiella och övriga instrument som finns tillgängliga på EU-nivå för att främja entreprenörskap, uppmuntra kvinnor i dessa områden att delta i entreprenörsprojekt och främja möjligheter till egenföretagande.

49. Europaparlamentet uppmuntrar främjandet av frivilliga märkningar för småskaliga producenter i perifera öområden för att lyfta fram produkter som i hög grad har producerats, bearbetats eller saluförts av kvinnor. Parlamentet föreslår att man utvecklar dessa märkningar, särskilt inom ramen för lokala bearbetningsinitiativ, för att stärka kvinnors företag när det gäller lokalt värdeskapande och marknadsföring. Parlamentet rekommenderar att sådana märkningar kopplas till befintliga regionala varumärken och initiativ för att underlätta genomförande och acceptans.

Jordbruk, fiske och leveranskedjan för jordbruksbaserade livsmedel

50. Europaparlamentet hyllar kvinnors resiliens inom jordbruk och fiske och deras därmed sammanhängande bidrag till att förse samhället med mat, utveckla lokala ekonomier och bygga starka samhällen runt om i Europeiska unionen, särskilt i landsbygds- och öområden samt de yttersta randområdena.

51. Europaparlamentet betonar behovet av att konsekvent främja synligheten, erkännandet och uppskattningen av kvinnors bidrag till jordbruk och landsbygdsutveckling, även på familjejordbruk. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att undanröja praktiska

hinder för kvinnors markägande och överlåtelse av mark för att garantera jämställd tillgång till mark, krediter, medel från den gemensamma jordbrukspolitiken, sammanhållningspolitiska fonder, rådgivningstjänster, innovationsstöd och arvsrätt. Parlamentet betonar att den gemensamma jordbrukspolitiken måste anpassas närmare till principerna om jämställdhetsintegrering och jämställdhet. Parlamentet understryker vikten av att säkerställa att den gemensamma jordbrukspolitikens stödåtgärder erbjuder riktat, jämställdhetsintegrerat stöd till kvinnliga jordbrukare, inbegripet rådgivningstjänster för jordbruket och vägledning om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, mammaledighet samt ledighet för anhörigvårdare, psykisk hälsa och tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster. Parlamentet uppmanar representativa organisationer att främja och lyfta fram kvinnliga företrädares och talespersoners engagemang, som på ett korrekt sätt återspeglar kvinnors närvaro i jordbruket och på landsbygden. Europaparlamentet begär att det jordbruksarbete som utförs av kvinnor, särskilt arbete som utförs för att hjälpa makar och partner, ska beaktas för att säkerställa en större uppskattning av kvinnors arbete och rättigheter. Parlamentet betonar att även om många kvinnor arbetar i åratal leder denna värdefulla erfarenhet inte till ledarskap eller viktiga beslutsfattande roller.

52. Europaparlamentet betonar att ledande befattningar på jordbruksföretag fortfarande främst innehas av män, vilket belyser den tydliga underrepresentationen av kvinnor i ledande roller inom jordbrukssektorn. Parlamentet anser att denna situation understryker det akuta behovet av offentlig politik och särskilda instrument som främjar kvinnors tillgång till ledande och beslutsfattande positioner, säkerställer lika möjligheter, erkänner deras färdigheter och uppmuntrar generationsskifte. Europaparlamentet betonar att kvinnor på landsbygden, inbegripet kvinnor med funktionsnedsättning, spelar en nyckelroll för att upprätthålla lokalsamhällen genom både ekonomisk och social verksamhet, men att de fortfarande är underrepresenterade i beslutsstrukturerna. Parlamentet rekommenderar att stödprogrammen för jordbruk och landsbygdsutveckling ska innehålla tydliga mål för ett balanserat deltagande av män och kvinnor i ledande befattningar på jordbruksföretag och inom organisationer inom primärsektorn.

53. Europaparlamentet påpekar att många makar som arbetar i jordbruksföretag inte har tillräckligt skydd vid skilsmässa, separation eller om en av makarna dör. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att samarbeta med intressegrupper inom jordbruket för att ta fram modeller som tar större hänsyn till social trygghet, samentreprenörskap och arvsrätt.

54. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att samla in könsuppdelade uppgifter om markägande, ledarskap inom jordbruket

och kvinnors informella bidrag, för att ge kvinnor egenmakt och arbeta för välgrundade politiska beslut som återspeglar kvinnors styrka och talang. Parlamentet välkomnar kommissionens plan att inrätta ett EU-observatorium för jordbruksmark. Parlamentet välkomnar förslaget från kommissionsledamot Hansen i hans vision för jordbruk och livsmedel om att inrätta ett europeiskt observatorium för mark, och betonar behovet att detta observatorium samlar in könsuppdelade uppgifter. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma de politiska luckor som utgör hinder för kvinnor när det gäller att förvärva eller ärva mark samt att utfärda politiska rekommendationer för att motverka dessa. Parlamentet uppmanar kommissionen att särskilt föreslå särskilda åtgärder för unga kvinnliga jordbrukare inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

55. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå specifika åtgärder till stöd för unga kvinnliga jordbrukare och kvinnliga företagare inom den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin, inbegripet ekonomiska incitament, och initiativ för att undanröja strukturella och kulturella hinder för tillgång till mark och överlåtelse av jordbruksföretag. Parlamentet betonar att generationsskifte är avgörande för att bevara och utveckla jordbruket, som både tryggar livsmedelsförsörjningen och bidrar till att skapa livskraftiga landsbygdssamhällen. Parlamentet efterlyser en ökad andel av den gemensamma jordbrukspolitikens budget till åtgärder som särskilt stöder kvinnliga jordbrukare, för att främja jämställdhet i landsbygdsområden och öka den socioekonomiska integreringen av kvinnor i jordbruket. Parlamentet uppmanar i synnerhet kommissionen att föreslå särskilda åtgärder som riktar sig till unga kvinnliga jordbrukare inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken, eftersom det för närvarande är omöjligt att prioritera kvinnor inom ramen för Europeiska garantifonden för jordbruket och dess system för unga jordbrukare.

56. Europaparlamentet förespråkar särskilt att särskilda åtgärder för unga kvinnliga jordbrukare inkluderas i den framtida budgeten för den gemensamma jordbrukspolitiken, särskilt i de yttersta randområdena, som underlättar tillgången till krediter, mark och innovation, i syfte att säkerställa generationsskifte i områden som är särskilt sårbara för nedläggning av jordbruk.

57. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna samt regionala och lokala myndigheter att särskilt informera, utbilda och stödja kvinnor på landsbygden så att de kan delta där beslut fattas och överläggningar sker i sina områden, såsom kommunala styrelser, skolstyrelser, kooperativa styrelser eller fackliga styrelser.

58. Europaparlamentet kräver jämställdhetsintegrerade urvalskriterier och särskilda åtgärder inom båda GJP-pelarna för att stödja kvinnliga

jordbrukare och kvinnoledda landsbygdsföretag, genom öronmärkta uppsökande tjänster och rådgivningstjänster.

59. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna samt regionala och lokala myndigheter att främja större social och ekonomisk integration i landsbygdsområden och säkerställa lika möjligheter och aktivt deltagande av såväl kvinnor som de mest utsatta grupperna. Parlamentet betonar vikten av, och uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att, EU-medel används för att utveckla motståndskraftiga, hållbara och väl sammanlänkade territorier som kan garantera allmän tillgång till säkra, tillgängliga och högkvalitativa offentliga och privata varor och tjänster, inbegripet utbildning, hälso- och sjukvård, rörlighet, digital infrastruktur och sociala tjänster, i syfte att stärka den lokala ekonomiska utvecklingen och den regionala sammanhållningen, landsbygdsområdenas attraktionskraft och deras bidrag till välbefinnandet i samhället som helhet.

60. Europaparlamentet betonar att god konnektivitet på landsbygden är avgörande inte bara för den ekonomiska utvecklingen utan även för säkerheten och hälsan, och noterar att tillförlitliga kommunikationsnät kan vara behjälpliga i situationer med könsrelaterat våld, säkerställa snabb tillgång till sjukvård i nödsituationer och förbättra den allmänna säkerheten och välfärden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att prioritera investeringar i digital konnektivitet och transportkonnektivitet som en del av insatserna för att skapa inkluderande och säkra landsbygdssamhällen.

61. Europaparlamentet bekräftar på nytt behovet att göra yrken med anknytning till jordbruk, boskap, fiske, sjöfartssektorn och miljön i de yttersta randområdena mer attraktiva, särskilt i förhållande till kvinnor, på grund av deras organiserande roll på ekonomisk, social och miljömässig nivå, med varaktigt stöd som riktar sig till yngre generationer.

62. Europaparlamentet betonar att merparten av den utrustning, de verktyg och de material som används inom jordbruket är utformade utifrån typiskt manliga egenskaper, vilket begränsar kvinnors möjlighet att använda dem på ett säkert och effektivt sätt. Parlamentet beklagar att denna brist på genusmedveten design bidrar till fysisk överbelastning för kvinnor och avskräcker kvinnor från jordbrukaryrket. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja utvecklingen och spridningen av ergonomisk utrustning och ergonomiska material som är anpassade till kvinnors behov.

63. Europaparlamentet betonar behovet av att göra jordbrukaryrket mer attraktivt, särskilt för yngre generationer och för kvinnor. Parlamentet anser att det är mycket viktigt att avstigmatisera

jordbrukaryrket genom att erkänna att modernt jordbruk också inbegriper entreprenörskap, innovation och skapande av mervärde. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att i sina strategier och initiativ inkludera åtgärder för att främja jordbruk som en livskraftig yrkesbana med goda framtidsutsikter, där traditioner och entreprenörskap kan förenas.

Lika tillgång till infrastruktur, tjänster och socialt skydd

64. Europaparlamentet betonar att rättvis tillgång till infrastruktur och tjänster av hög kvalitet, såsom höghastighetsinternet, tillförlitliga och hållbara transporter, vattentjänster, barnomsorg och utbildning, omsorgstjänster för äldre och personer med funktionsnedsättning, snabb tillgång till grundläggande medicinska och sociala tjänster samt andra grundläggande tjänster, såsom post- och banktjänster, är avgörande för att kvinnor som bor på öar, i landsbygdsområden, i avlägsna områden och i de yttersta randområdena ska kunna delta i det ekonomiska livet, utbildningslivet och samhällslivet. Parlamentet erkänner vikten av att säkerställa att det finns lokala skolor på landsbygden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att samråda med lokalbefolkningen om en eventuell stängning av offentliga skolor och att föreslå lämpliga alternativ i sådana fall. Parlamentet kräver att det antas en genusmedveten politik för mobilitet på landsbygden, inbegripet säker, tillförlitlig och prismässigt överkomlig kollektivtrafik, efterfrågeflexibilitet, säkra hållplatser och rutter, samt åtgärder för att förebygga och motverka trakasserier. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta politik och instrument som säkerställer dessa regioners konnektivitet, särskilt när det gäller de yttersta randområdena, genom ett Posei-finansieringsprogram för transport, för att garantera rätten att stanna kvar och skapa förutsättningar för alla, särskilt för kvinnor, att stanna kvar i dessa regioner samt att skapa och utöka möjligheterna inom utbildning, sysselsättning och entreprenörskap.

65. Europaparlamentet erkänner vikten av att möjliggöra en jämn fördelning av hushålls- och omsorgsansvaret för att uppnå den balans mellan arbete och privatliv som krävs för att kvinnor ska kunna satsa på entreprenörskap och egenföretagande. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna samt regionala och lokala myndigheter att dels investera i sociala företag, kooperativ och vårdrelaterade affärsmodeller som stärker kvinnor på landsbygden och samtidigt tillgodoser lokala behov, och dels tillhandahålla tillbörlig barnomsorg, äldreomsorg och välfärd i samhället. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra Barcelonamålen och att säkerställa att dessa behov tillgodoses genom investeringar i tillgängliga omsorgstjänster av hög kvalitet till överkomligt pris. Parlamentet välkomnar de åtgärder som redan vidtagits av vissa medlemsstater i denna fråga och uppmanar dem att fullt ut införliva och genomföra direktivet om balans mellan arbete och privatliv, samt uppmanar kommissionen att övervaka detta effektivt.

66. Europaparlamentet understryker att kvinnors entreprenörskap i Europas bergsregioner och avfolkade regioner ökar livskraften i samhällen på hög höjd, vilket bidrar till att hålla bergsbyarna levande, skydda ömtåliga ekosystem och säkerställa att levnadsstandarden på hög höjd fortsätter att präglas av möjligheter och stolthet, med god tillgång till kvinnors specifika resurser och tjänster.

67. Europaparlamentet noterar att säsongsbetonade ekonomier, med verksamhet såsom avverkning och turism, och avfolkning ytterligare ökar kvinnors och flickors isolering och sårbarhet. Parlamentet understryker att det är avgörande att komma till rätta med dessa hinder genom bättre konnektivitet, riktad finansiering och lokala stödnätverk för att tillvarata den fulla potentialen hos kvinnliga entreprenörer i bergsområden.

68. Europaparlamentet noterar att de otillräckliga avbytartjänsterna inom jordbruket i många medlemsstater särskilt drabbar kvinnliga jordbrukare. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att förstärka dessa tjänster.

69. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att undersöka nya generationsöverskridande boendeformer för landsbygden, där man kombinerar bostäder, omsorg och samhällsgemenskap för unga familjer och äldre personer och ger nya impulser till landsbygdsutveckling.

70. Europaparlamentet betonar att begränsad tillgång till hälso- och sjukvård, inbegripet tillgång till rättigheter och tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa och tjänster för psykisk hälsa, i oproportionerligt hög grad drabbar kvinnor som bor i landsbygds- och öområden samt i de yttersta randområdena, vilket förvärrar befintliga ojämlikheter och undergräver det fullständiga utövandet av deras grundläggande rättigheter. Parlamentet understryker att bristen på medicinsk infrastruktur, bristen på hälso- och sjukvårdspersonal samt geografiska och transportrelaterade hinder sätter ytterligare käppar i hjulet för ett snabbt tillhandahållande av fullgod vård. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa lika, överkomlig och snabb tillgång till och kontinuitet i grundläggande hälso- och sjukvårdstjänster i dessa territorier, främja innovativa lösningar såsom mobila kliniker, lokala enheter, telemedicin, stärka primärvårdskliniker och, i förekommande fall, gränsöverskridande vårdarrangemang och riktade förebyggande program, för att garantera rättvis tillgång till hälso- och sjukvård samt social och territoriell sammanhållning. Parlamentet betonar vidare betydelsen av att säkerställa tillgången till adekvat stöd och service på området psykisk hälsa med särskild inriktning på kvinnors specifika behov i dessa regioner, för att bemöta den förhöjda risken för isolering, stress och utbrändhet.

71. Europaparlamentet erkänner att kvinnor med funktionsnedsättning är underrepresenterade inom entreprenörskap i landsbygds- och öområden och de yttersta randområdena. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att utbildning, sysselsättning, stödtjänster för landsbygdsföretag, utbildningsprogram och nätverksevenemang är tillgängliga för kvinnor med olika typer av funktionsnedsättning. Parlamentet betonar att digitalt entreprenörskap och möjligheter till distansarbete kan vara särskilt värdefulla för kvinnor med begränsad rörlighet i geografiskt isolerade områden. Parlamentet uppmuntrar till utbyte av bästa praxis mellan regioner om hur man kan anpassa entreprenörskapsstöd till kvinnor med funktionsnedsättning. Parlamentet noterar att förbättrad tillgänglighet inom företagsmiljöer på landsbygden inte bara gynnar företagare med funktionsnedsättning utan även åldrande företagare och samhället i stort.

72. Europaparlamentet framhåller de särskilda ekonomiska utmaningarna i de östra gränsregionerna, däribland begränsade anställningsmöjligheter och löneskillnader. Parlamentet uppmärksammar särskilt den höga arbetslösheten bland kvinnor och ungdomar i dessa regioner, som ligger betydligt över EU-genomsnittet. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utveckla riktade program till stöd för entreprenörskap, underlätta unga kvinnliga jordbrukares tillgång till mark och finansiering och säkerställa effektiv användning av den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiska instrument för att stärka dessa regioners motståndskraft och utveckling.

73. Europaparlamentet understryker att kvinnor fortfarande huvudsakligen tar på sig omsorgsroller, oavsett om de tar hand om en sjuk släkting, ett barn eller någon äldre, vilket alltför ofta leder till att de avbryter eller överger sina yrkeskarriärer. Parlamentet betonar behovet att utveckla och göra högkvalitativa tjänster tillgängliga till överkomliga priser, särskilt barnomsorg, för att göra det lättare att förena privatliv och yrkesliv, inbegripet fortsatta entreprenörsprojekt.

74. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att inrätta en integrerad gemensam kontaktpunkt inom den gemensamma jordbrukspolitiken, med en särskild avdelning för kvinnor på landsbygden, som ska vara tillgänglig via nätet. Parlamentet understryker att denna resurs bör innehålla en interaktiv karta över tillgängliga finansiella instrument, standardiserade ansökningsmallar och rådgivningstjänster för utarbetande av företagsplaner och företagsprojekt.

75. Europaparlamentet anser att sammanhållningspolitiken bör ge kvinnor som bor i EU:s yttersta randområden större egenmakt och

främja såväl jämställdhet som ett effektivt genomförande av EU:s strategi för jämställdhet i de yttersta randområdena.

76. Europaparlamentet understryker att kvinnors entreprenörskap på småöar på ett avgörande sätt bidrar till social sammanhållning, hållbarhet, förstärkande av den lokala identiteten och hållbar utveckling. Parlamentet påpekar att den geografiskt begränsade marknaden på öar och i avlägsna områden begränsar jordbrukets utveckling och, underförstått, kvinnliga företagarinitiativ på detta område och utgör en utmaning för entreprenörskap. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang beslutsfattare och nationella myndigheter inom EU att ägna uppmärksamhet åt detta för att säkerställa lika villkor för kvinnliga företagare på öar och i avlägsna landsbygdsområden.

77. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa faktisk tillgång till socialt skydd för kvinnor som är egenföretagare och medhjälpande makar och partner i mikroföretag inom jordbruk och hantverk, inbegripet tillräckliga pensioner och familjerelaterad ledighet samt tillgång till moderskaps-, föräldra- och pensionsrättigheter i linje med den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

Våld

78. Europaparlamentet fördömer alla former av könsrelaterat våld eftersom det är en kränkning av kvinnors grundläggande rättigheter och ett hinder för kvinnors självständighet och ekonomiska egenmakt, bland annat i form av entreprenörskap. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att prioritera riktat stöd, skyddsåtgärder och tillgängliga resurser för kvinnor på landsbygden som drabbats av våld, och att säkerställa deras säkerhet, värdighet och tillgång till rättslig prövning, även för dem som befinner sig i återhämtning efter konflikter och deltar i fredsbyggande insatser. Parlamentet betonar att karaktären på och villkoren för kvinnors arbete i landsbygds- och öområden, tillsammans med deras fysiska isolering, ökar deras sårbarhet för könsrelaterat våld. Parlamentet efterlyser omfattande förebyggande åtgärder, inbegripet ökad medvetenhet om våld i hemmet, ekonomiskt, sexuellt och psykiskt våld, och att säkerställa tillgång till tjänster såsom hjälplinjer, stödtjänster och skyddade boenden samt effektiva åtgärder för att få ett slut på straffriheten. Parlamentet betonar behovet av riktade kampanjer i landsbygdsområden för att öka medvetenheten om och motverka könsrelaterat våld, särskilt i samhällen där traditionella könsroller och ekonomiska beroenden eller familjeberoenden ofta hindrar kvinnor från att söka hjälp eller lämna situationer där de utsätts för övergrepp. Parlamentet upprepar sin uppmaning till EU och alla medlemsstater att ratificera, genomföra och på lämpligt sätt finansiera Istanbulkonventionen och säkerställa lika tillgång till

tjänster för kvinnor i landsbygds- och öområden och de yttersta randområdena.

79. Europaparlamentet understryker vikten av tillgång till konfidentiella tjänster i landsbygdssamhällen och av kvinnojourer för kvinnor och barn som utsätts för våld i hemmet. Parlamentet påminner om Istanbulkonventionens standard när det gäller kvinnojourer med en familjeplats per 10 000 invånare. Parlamentet beklagar att tillgången till sådana skyddade boenden är begränsad på landsbygden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna att tillhandahålla tillräckligt ekonomiskt stöd och tillräckliga resurser till specialiserade kvinnoorganisationer för inrättande och förvaltning av sådana skyddade boenden och ett fortsatt tillhandahållande i de berörda områdena. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna och de lokala myndigheterna att aktivt främja en kultur av respekt, värdighet och ömsesidig förståelse, med fokus på att stärka landsbygdssamhällen och utsatta samhällen som består av kvinnor och flickor. Parlamentet betonar att öppen dialog, berättande med fokus på överlevande, kollektivt ansvar för förebyggande av våld och positiva utbildningsinitiativ kan inspirera empati och kollektiv läkning.

80. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att stödja inrättandet av monument eller minnesmärken som tillägnas kvinnors historiska smärta och lidande i efterkrigskonflikter, inbegripet brott som begåtts i geografiskt utsatta områden, såsom landsbygdsområden.

81. Europaparlamentet efterlyser med kraft åtgärder som stöder överlevares ekonomiska oberoende, inbegripet riktad utbildning, arbetsförmedling, entreprenörskapsbidrag och mikrokrediter, så att de på ett säkert sätt kan komma in eller återvända till arbetsmarknaden.

82. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att genomförandet av direktiv (EU) 2024/1385 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer[20] fullt ut tar hänsyn till de särskilda behoven hos offer i landsbygds- och öområden. Parlamentet betonar vikten av att inkludera landsbygdsaspekter i de nationella planerna för införlivande. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att använda EU:s finansieringsinstrument, inbegripet sammanhållningspolitiken och fonderna för landsbygdsutveckling, för att stödja insatser mot könsrelaterat våld, inbegripet utarbetandet av riktade strategier för att säkerställa att offren i dessa områden har lika tillgång till rättslig

---

20 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1385 av den 14 maj 2024 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (EUT L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj).

prövning, skydd och stöd, bland annat genom mobila stödenheter för brottsoffer, hjälplinjer på landsbygden, lokalbaserade tjänster och informationskampanjer som är skräddarsydda för landsbygdsbefolkningen. Parlamentet betonar behovet att överbrygga den digitala klyftan och förbättra infrastrukturen för att underlätta rapportering och tillgång till tjänster.

83. Europaparlamentet betonar att avsaknaden av eller den lägre status för kvinnor som arbetar på sin makes/makas/partners jordbruksföretag bidrar till deras ekonomiska beroende. Parlamentet konstaterar att kvinnors lägre sysselsättningsgrad, hinder för att ärva mark eller överta föräldrarnas jordbruk samt begränsad tillgång till krediter och finansiering har en liknande effekt, vilket ökar risken för våld i nära relationer och ekonomiskt utnyttjande.

84. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att kvinnors företagande i landsbygds-, bergs-, gräns- och öområden samt de yttersta randområdena får fullt stöd inom ramen för den fleråriga budgetramen efter 2027. Parlamentet upprepar behovet av jämställdhetsintegrering i alla program inom den fleråriga budgetramen. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa att EU:s finansieringsprogram, såsom Eruf, ESF+, Fonden för en rättvis omställning, Interreg, och särskilt den gemensamma jordbrukspolitiken, sammanhållningspolitiken, Horisont Europa och programmet för ett digitalt Europa, innehåller särskilda åtgärder som syftar till att främja kvinnors aktiva deltagande, stödja skapandet och konsolideringen av företag på landsbygden och främja innovation och digitalisering. Parlamentet understryker även att det är viktigt att underlätta en förenklad och effektiv tillgång för kvinnor till EU-medel, som inte bara omfattar jordbruksföretag utan även kooperativ, lokala föreningar och kvinnoledda samhällsprojekt, i syfte att stärka den territoriella sammanhållningen, jämställdheten och den ekonomiska livskraften i landsbygds- och öområden samt de yttersta randområdena. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen och medlemsstaterna att öka synligheten och tillgängligheten när det gäller finansieringsmöjligheter som är särskilt avsedda för kvinnor i landsbygdsområden, bland annat genom riktade informationskampanjer och främjande kampanjer som syftar till att öka medvetenheten och utnyttjandet. Parlamentet välkomnar EIB:s tillkännagivande nyligen om att utvidga sitt ramverk för obligationer för hållbar utveckling till att omfatta två nya sociala mål – jämställdhet och kvinnors ekonomiska egenmakt – vilket utgör ett steg framåt när det gäller att integrera jämställdhetsdimensionen i finansieringen.

85. Europaparlamentet motsätter sig starkt centraliseringen av sammanhållningspolitiska medel, eftersom kvinnors stöd genom sammanhållningspolitiska medel då skulle vara beroende av de nationella regeringarnas goda vilja och fördelning i stället för att

fördelas på regional nivå. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen och medlemsstaterna att respektera principerna om flernivåstyre, platsbaserade lösningar och partnerskapsprincipen i enlighet med fördragen.

86. Europaparlamentet stöder kommissionens strategi för en europeisk spar- och investeringsunion samt inrättandet och utvidgningen av inkluderande finansieringsinstrument, däribland ett märkt EU-investeringssparkonto (ISK) för att öka och underlätta tillgången till finansiering för EU-företag. Parlamentet efterlyser ett skräddarsytt investeringssparkonto som är särskilt utformat för kvinnor som bor i eftersatta områden.

87. Europaparlamentet välkomnar alla exempel som lyfter fram kvinnliga lantbrukares engagemang och främjar medvetenhet om hållbara jordbruksmetoder som bygger på europeiska traditioner.

88. Europaparlamentet understryker att politik som främjar kvinnors entreprenörskap i landsbygds- och öområden samt de yttersta randområdena måste bygga på ett intersektionellt perspektiv som erkänner att kvinnors erfarenheter och tillgång till möjligheter formas av flera olika och parallella faktorer.

89. Europaparlamentet betonar att EU:s olika initiativ och finansieringssystem måste utformas och genomföras ur ett intersektionellt perspektiv, som innebär att man tar itu med de många och överlappande hinder som kvinnor möter och ser till att ingen kvinnlig entreprenör utestängs eller lämnas utan lämpligt stöd.

90. Europaparlamentet understryker vikten av att mobilisera alla aktörer inom det finansiella systemet för att förbättra kvinnors tillgång till finansiering, och uppmuntrar därför till att det inrättas en europeisk stadga för lika tillgång till finansiering.

91. Europaparlamentet upprepar att EU behöver anta en övergripande och integrerad strategi för kvinnligt entreprenörskap i landsbygds- och öområden samt de yttersta randområdena, med tydliga, mätbara mål och samordnade åtgärder mellan EU:s olika finansieringsinstrument. Parlamentet begär att denna strategi tilldelas specifika, stabila och tillräckliga finansiella resurser samt särskilda finansieringsmekanismer som är anpassade till dessa territoriers särdrag, i syfte att säkerställa lika tillgång, främja innovation och digitalisering och stärka EU:s ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning samt säkerställa tillräckligt stöd från medlemsstaterna.

92. Europaparlamentet framhåller det bidrag som Leader och lokalt ledd utveckling ger till jämställdhet och lokal egenmakt. Parlamentet begär att dessa strategier bibehålls, förstärks och öronmärks med förenklad tillgång för kvinnoledda initiativ.

93. Europaparlamentet efterlyser att EU och medlemsstaterna bekämpar människohandel och tvångsprostitution med en övergripande strategi som omfattar förebyggande, effektiv lagföring, gränsöverskridande samarbete samt stöd och skydd för de utsatta. Parlamentet betonar att kvinnor själva måste kunna bestämma vilken typ av arbete de ska utföra.

°

° °

94. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.